

Anne-Marte Før (f.1981) er bosatt i Valdres og Oslo. Hun fullførte en mastergrad ved Kunsthøgskolen i Oslo i 2024. Før arbeider med kulturhistoriske materialer i vid forstand, med undersøkelser av omforming, fravær, mellomrom og tid. Praksisen hennes er ikke mediespesifikk, men spenner fra installasjon, lydarbeid, objekt og skulptur til tekst.

Før har en interesse i strekket mellom stedbundne og flytende identiteter, og i hvordan gjenstander, sanger, fortellinger, kunst og kunnskap endrer seg gjennom traderingsprosesser. Motivasjonen ligger ofte i selve materialet, hvordan dette leses i en spesifikk kulturhistorisk kontekst og hvordan hun som kunstner kan komme i dialog med det.

Den beste harpespillerske er en verkserie som består av *Dansedokka (1)*, *Dansedokka (2)* og *Dansedokka (3)*. Den tar utgangspunkt i Berit Tørrisdatter (1812-1900) som ble født i det nasjonsbyggingen og nasjonalromantikken skjøyt fart, like ved gården der Før vokste opp i Valdres. Berit Tørrisdatter fikk kallenavnet *Berit på Pynté*. Berit kom fra små kår og bodde i en liten stue, men var veldig god til å spille lokale slåtter og lyarlåtter på langeleik (et folkemusikkinstrument, siter-type, som har vært i bruk i ubrutt tradisjon i Valdres frem til i dag). Når hun spilte, hadde hun små dansedokker foran seg. Disse hang i et stativ og danset i takt med spillet hennes ved at hun hadde de festet til fingrene med tråd av hestetagl. Berit kalte seg selv for verdensberømt og den beste *harpespillerske*. Hun spilte for turister mot betaling på jakt etter «den norske folkesjelen». Både Edvard Grieg og Ludvig M. Lindeman besøkte Berit, hun spilte for dem, mens de noterte ned musikken. De samlet folketonen og brukte materialet i egne komposisjoner, som vi jo vet fikk betydning i nasjonal og internasjonal musikkhistorie.

I verket ser man kunstneren selv som dansedokke gjennom stereoskoper fra slutten av 1800-tallet. Stereoskopene henger i lin og hestetagl fra stativer som minner om stativet til Berit på Pynté sine dansedokker, utført i metall. Stereoskoper er et apparat som gir dybde og tredimensjonal gjengivelse av fotografier.

Nettside: www.annemartefor.no

Instagram: @anne_marte_for

Anne-Marte Før (b.1981) is based in Valdres and Oslo. She graduated with an MFA from the Oslo National Academy of the Arts, Norway, in 2024. Før works with cultural-historical materials in the broadest sense, exploring transformation, absence, in-between spaces, and time. Her practice is not tied to a specific medium, but spans between installation, sound, objects, sculpture, and text.

Før is interested in the tension between place-bound and fluid identities, and how objects, songs, stories, art, and knowledge change through processes of cultural transmission. Her motivation often lies in the material itself – how it is understood within a specific cultural-historical context and how she, as an artist, can enter into dialogue with it.

Den beste harpespillerske (*The best Harp Player*) is a series consisting of *Dansedokka* (*Dancing Doll*) (1), *Dansedokka* (2), and *Dansedokka* (3). The works are based on Berit Tørrisdatter (1812–1900), who was born near the farm where Før grew up in Valdres, at a time when Norwegian nation building and national romanticism were gaining momentum. Berit Tørrisdatter became known by the nickname *Berit at Pynté*. Berit came from humble circumstances and lived in a small cottage but was highly skilled at playing local folk tunes and *lyarlåttar* on the *langeleik* (a traditional Norwegian zither that has remained in continuous use in Valdres to the present day). When she performed, she placed small dancing dolls in front of her.

Suspended from a stand and attached to her fingers with horsehair threads, the dolls danced in rhythm with her playing. Berit called herself world-famous and "the best harp player." She performed for paying tourists who were searching for "the Norwegian folk soul." Both Edvard Grieg and Ludvig M. Lindeman visited Berit, listened to her play, and transcribed her music. They collected folk melodies and incorporated this material into their own compositions, which, as we know, became significant in both Norwegian and international music history.

In the work, the artist herself appears as the dancing doll through stereoscopes from the late 19th century. The stereoscopes hang from linen threads and horsehair on stands reminiscent of the stand used for Berit at Pynté's dancing dolls, which are made of metal. A stereoscope is a device that creates a sense of depth and a three-dimensional representation of photographs.

Website: www.annemartefor.no

Instagram: @anne_marte_for